

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української мови та лінгводидактики

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**ЯК ПЕРЕТВОРИТИ ВЛАСНЕ МОВЛЕННЯ НА БРЕНД: П'ЯТЬ КРОКІВ
ДО СТВОРЕННЯ ЯСКРАВОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ**

**підготовки здобувачів освіти
першого (бакалаврського) рівня**

Силабус освітнього компонента «ЯК ПЕРЕТВОРИТИ ВЛАСНЕ МОВЛЕННЯ НА БРЕНД: П'ЯТЬ КРОКІВ ДО СТВОРЕННЯ ЯСКРАВОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Розробник: Дружук Ірина Михайлівна, доктор філософії, доцент кафедри української мови та лінгводидактики.

Гарант освітньо-професійної програми: Бортнік Ж. І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української мови та лінгводидактики
протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

проф. Наталія КОСТУСЯК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) (заочна) форма здобуття освіти	Галузь знань А Освіта, спеціальність А4 Середня освіта, ОПП «Українська мова. Українська та зарубіжна літератури. Літературна майстерність» ОР бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача (-ів)

Дружук Ірина Михайлівна
 доктор філософії
 доцент кафедри української мови та лінгводидактики
 Контактна інформація 0967730501, Druzhusk.Iryna@vnu.edu.ua
 Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Як перетворити власне мовлення на бренд: п'ять кроків до створення яскравої мовної особистості» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

2. Мета й завдання освітнього компонента.

Мета вибіркового освітнього компонента «Як перетворити власне мовлення на бренд: п'ять кроків до створення яскравої мовної особистості» – формування усвідомленого ставлення до власного мовлення як інструмента самопрезентації та репутації, розвиток навичок нормативного, переконливого й автентичного мовлення, а також вироблення індивідуального мовного стилю в різних комунікативних ситуаціях.

До найважливіших завдань освітнього компонента «Як перетворити власне мовлення на бренд: п'ять кроків до створення яскравої мовної особистості» належить: 1) аналіз індивідуальної мовної особистості й усвідомлення її ролі у формуванні особистого бренду; 2) формування вміння свідомо добирати мовні засоби й комунікативні стратегії залежно від мети та ситуації спілкування; 3) опанування основ нормативного українського мовлення й усунення типових мовних помилок, що негативно впливають на мовний імідж; 4) розвиток навичок переконливого мовлення, самопрезентації та публічного виступу; 5) формування індивідуального мовного стилю як складника особистого та професійного бренду; 6) розвиток

уміння критично оцінювати власне мовлення, покращувати його виразність, точність і стилістичну довершеність.

3. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в мовно-літературній освітній галузі, що передбачає планування та здійснення освітнього процесу із застосуванням теорій і методів освітніх наук, характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти (базова школа); професійний саморозвиток.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися українською мовою (усно та письмово) на професійному рівні, бути читачем високого культурного рівня, бути конструктивним комунікатором в освітньому процесі.

ЗК 2. Розуміння специфіки професійної діяльності, насамперед у поєднанні мовної і літературної освіченості з педагогічною майстерністю.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно, здатність бути критичним і самокритичним, сприймати інших людей персоналізовано, використовувати знання про внутрішній світ особистості та її взаємини з соціумом, узяті з мови та літератури.

ЗК 8. Здатність адаптуватися та діяти в новому професійно-педагогічному середовищі, завдяки комунікативним навичкам налагоджувати необхідні професійні зв'язки, створювати навколо себе творче середовище зі спільною професійною мотивацією.

ЗК 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук та відбір інформації для потреб професійного вдосконалення, на основі академічної добросовісності, використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність органічно та ефективно поєднувати мовні, літературні, психолого-педагогічні знання при формуванні фаховості вчителя-словесника.

ФК 2. Здатність усвідомлювати і цінувати культурне різноманіття української нації, корінних народів і національних меншин країни, відповідати за збереження культурної, мовної та літературно-мистецької спадщини.

ФК 4. Здатність використовувати риторичні, експресивні, емоційні, логічні засоби мови з метою досягнення запланованого результату.

ФК 7. Здатність усвідомлювати і цінувати культурне різноманіття української нації, відповідати за збереження культурної, мовної та літературно-мистецької спадщини країни.

ФК 15. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук інформації з метою використання в професійній діяльності, критично її оцінювати та вміння формувати ці навички в учнів.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знає, якими чинними нормативно-правовими документами, галузевими стандартами, навчальними програмами потрібно послуговуватися в професійній діяльності; вимоги до результатів навчання за Державним стандартом базової середньої освіти; принципи, підходи, форми, сучасні методи, методичні прийоми, засоби, інноваційні технології навчання в мовно-літературній освітній галузі.

ПРН 2. Знає основні етапи розвитку української літературної мови, норми сучасної української мови, особливості функціонування у різних соціальних групах, засоби виразності мовлення, стратегії комунікації.

ПРН 7. Володіє базовими знаннями з гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін, необхідних для вирішення професійних завдань відповідно до освітньо-професійної програми.

ПРН 9. Демонструє належний рівень володіння державною мовою для реалізації усної та письмової комунікації. У разі необхідності вміє використати знання іноземної мови для успішної комунікації у професійній сфері.

ПРН 15. Здійснює моніторинг мовної ситуації в регіоні, аналізує тенденції, сприятливі і несприятливі для покращення загальної культури мовлення, впливає на формування потреби учнів вивчати українську мову у поєднанні з іноземними мовами.

ПРН 20. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, має мотивацію до професійної діяльності і вдосконалення професійної майстерності. Дотримується принципів академічної доброчесності.

Soft skills.

Освітній компонент спрямований на розвиток у здобувачів освіти soft skills, що допоможуть їм стати успішними в майбутній професійній діяльності (уміння ефективно й переконливо комунікувати, навички самопрезентації та публічних виступів, критичне мислення щодо власного мовлення, розвиток індивідуального стилю, емоційна виразність і інтонаційна культура, креативність у формуванні мовного іміджу, здатність адаптувати мовлення під різні комунікативні ситуації, упевненість у міжособистісній взаємодії).

3. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Мовна особистість і шляхи її розвитку						
Тема 1. Поняття мовної особистості та її роль при створенні особистого бренду.	20	2	2	15	1	ДС, РК / 10 балів
Тема 2. Основи нормативного українського мовлення.	22	2	4	15	1	РК, РК / 10 балів
Тема 3. Типові мовні помилки, що зневиразнюють мовну особистість.	20	2	2	15	1	ТР, РК / 10 балів
Тема 4. Яскраві мовні особистості в сучасному медійному просторі.	18	–	2	15	1	ІРС / 10 балів
Разом за модулем 1	80	6	10	60	4	40 балів
Змістовий модуль 2. Формування індивідуального стилю та самопрезентації						
Тема 5. Формування індивідуального мовного стилю: поповнення словникового запасу.	20	2	2	15	1	РМГ, ДС / 20 балів
Тема 6. Володіння голосом, вимова й інтонація як складники професійного іміджу.	18		2	15	1	ДБ, РК / 10 балів
Тема 7. Риторичні стратегії переконливого оратора.	16	2	2	10	2	ДС, ТР / 10 балів
Тема 8. Формування цілісного мовного бренду: презентація власної мовної особистості.	16		4	10	2	ІРС / 20 балів
Разом за модулем 2	70	4	10	50	6	60 балів
						Бал
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах.

4. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає реалізацію мініпроектів, базованих на навичках, здобутих під час лекційних і практичних занять. Для забезпечення самостійного опанування матеріалу запропоновано перелік необхідної навчальної, навчально-методичної літератури, відеоматеріалів, із якими можна ознайомитися в електронному курсі ВОК, створеному на навчальній платформі LMS Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=3483>.

IV. Політика оцінювання

Політика оцінювання здобувачів освіти відповідає [«Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) та [«Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#). Підсумковим контролем є залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента відбуватиметься на основі результатів поточного контролю, який здійснюється під час практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості бакалаврів. Поточний контроль реалізований у різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, перевірка результатів виконання різноманітних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано для самостійного опрацювання здобувачами.

За умови якісного виконання всіх завдань навчальної діяльності, передбачених освітнім компонентом, здобувач освіти отримує 100 балів. У разі, коли підсумкова оцінка становить не менше 60 балів і здобувач освіти погоджується з цим результатом, оцінку за семестр буде виставлена без складання заліку. Якщо ж здобувач освіти не погоджується з отриманими балами або має менше 60, він складає залік, максимальна оцінка за який – 100 балів. При цьому результати поточного семестрового контролю не враховуються. Повторне складання заліку дозволено не більше двох разів.

Упродовж періоду вивчення ВОК викладач і здобувачі освіти дотримуються засад академічної доброчесності, передбачених Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути виставлено додаткові (бонусні) бали, які зараховують як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100.

Результати навчання, здобуті під час формальної, неформальної чи інформальної освіти, можуть бути зараховані здобувачу освіти відповідно до [«Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#). Визнанню підлягають результати, що відповідають змісту освітнього компонента або його окремих тем і розділів, які здобувач освіти опанував самостійно через освітні ресурси – семінари, онлайн-курси, професійні стажування тощо за умови підтвердження їх відповідними сертифікатами.

V. Підсумковий контроль

Здобувачі освіти можуть отримати за практичні заняття 100 балів. Формою підсумкового контролю освітнього компонента є залік. Здобувачі освіти, які впродовж семестру не набрали 60 балів, готуються до нього за основними питаннями курсу.

Здобувач освіти має право перескладати залік двічі.

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Поняття мовної особистості та її роль при створенні особистого бренду.
 2. Мова та культура мовлення в житті професійного комунікатора.
 3. Орфоепічна норма. Вимова голосних і приголосних звуків.
 4. Правила українського наголошення.
 5. Дотримання законів милозвучності.
 6. Лексична норма. Причини порушення лексичних норм.
 7. Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціальна термінологія.
 8. Орфографічні норми української мови.
 9. Морфологічна норма.
 10. Типові орфоепічні й акцентуаційні помилки.
 11. Типові лексичні помилки
 12. Типові орфографічні помилки.
 13. Основні граматичні помилки.
 14. Способи формування індивідуального стилю мовлення.
 15. Невербальні засоби спілкування.
 16. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Мистецтво публічного виступу як інструмент побудови кар'єри.
 17. Публічний виступ як важливий засіб комунікації. Види публічного мовлення.
 18. Архітектоніка (будова) виступу.
 19. Мистецтво аргументації. Техніка й тактика аргументації.
 20. Презентація як різновид публічного мовлення. Види презентацій.
 21. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.
- Невербальні засоби впливу на аудиторію.
22. Пам'ять у риториці. Прийоми розвитку пам'яті й запам'ятовування тексту промови.
 23. Оратор перед аудиторією. Подолання страху перед виступом.
 24. Засоби активізації уваги слухачів.
 25. Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування.
 26. Володіння голосом, вимова й інтонація як складники професійного іміджу.
 27. Риторичні стратегії переконливого оратора.
 28. Письмове мовлення як інструмент формування бренду.
 29. Засоби підкреслення авторського стилю у текстах.
 30. Створення впізнаваного контенту в соцмережах.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси.

1. Авраменко О. Українська самотужки. Київ : Грамота, 2022. 96 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. Київ : Рад. письменник, 1970. 182 с.
URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Antonenko-Davydovych/Yak_my_hovorymo.pdf
3. Береза Т. Гарна мова – одним словом: словник вишуканої української мови. Львів : Апріорі, 2015. 420 с. URL: https://ecpl.com.ua/wp-content/uploads/2020/03/Odnyom_slovom_2015-1.pdf
4. Бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Дубчак О. Чути українською. Київ : Віхола, 2021. 192 с.
6. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020. 608 с.
7. Кацавець Р. Ораторське мистецтво: підручник. Київ : Алерта, 2021. 250 с.
8. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ : Алерта, 2020. 264 с.
9. Кузнецова Є. Мова-меч. Як говорила радянська імперія. Київ : Твоя підпільна гуманітарка, 2023. 376 с.
10. Мирошниченко М. І. Психологія ділового спілкування: конспект лекцій. Одеса : Одеський державний екологічний університет, 2020. 130 с.
11. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 224 с.
12. Пономарів О. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посібник. Київ : Либідь, 2001. 240 с. URL: <https://www.scribd.com/doc/21209737>
13. Словник української мови URL: <https://sum.in.ua/>
14. Фаріон І. Англізми і протианглізми: 100 історій слів у соціоконтексті. Київ : Свічадо, 2023. 716 с.